

Iz celega sveta.

Tajfun na Japonskem. Vihar, kakor ga ni bilo na Japonskem že 50 let, je napravil za 40 milijonov škodo. Mnogo tisoč oseb je brez strehe. Samo v Oza-ki je porušeni 20.000 hiš, šol in mnogo gledališč. Utonilo je 400 ribičev. Uničeni so celi gozdovi in številno cest.

Ruski car okraden. Iz Petrograda poročajo: Carska družina, ki se namerava preseliti iz lovskega gradu Bidlovice v okraju Grodno za več tednov v lovski grad Spala v okraju Petrikov, je doživela neljubno preseljenje. Na železniški postaji v Spali so namreč neznan lopov ukradel iz nekega vagona dvornega maršalnega vlaka 120 funtov namizne srebrnine.

Na železniški osi iz Pariza na Ogrsko. Neki delavec iz Rumunije po imenu Nitescu je prišel na svojih potih do Pariza. Tu mu je zmanjkalo denarja, a on bi bil rad prišel domov. Zlezel je zato pod brzovlak, ki vozi iz Pariza v Bukarešto ter čepel nekje pod vozom na osi čez 30 ur, to je pot od Pariza do Temišvara na Ogrskem. Tu so zapustile nesrečnika zadnje moči, ker ves ta dan ni vžil nikake hrane in ubogi Nitescu je padel pod voz, ki ga je popolnoma zdrobil. Mesto domovine je našel smrt na železniškem tiru.

Ce je še kaj prostora. Knjigovez je dobil pismo naročilo, naj preskrbi trak za žalni venec z napisom: „Počivaj v miru! — Na svidenje.“ Čez 2 uri je dobil knjigovez brzojavko: „Prosim, dostavitek svidenju še v nebesih če je še kaj prostora“. Naslednji dan so pogrebi čitali na traku z zlatimi črkami: „Počivaj v miru! Na svidenje v nebesih, če je še kaj prostora.“

100 K za eno jajce. Praški listi poročajo o naslednji dogodbi: Pred nekaj dnevi je prišla v trgovino na Kralj. Vinogradih na Češkem še dokaj čedno opravljena gospa kupovat jajca. Trgovec je pri tem zapazil, da je eno jajce gospej izginilo v žep. Ker pa ni poznal prodajalec v takih slučajih nobene šale, je peljal gospo na magistrat, da bi se dognalo, kdo je tat. Hoteč uiti javni sramoti, je gospa na policiji obetala, da plača rada vsako ceno za jajce, samo da bi ne prišlo v javnost njeno ime. Trgovec je odnehal, a zahteval je za ukradeni jajce 100 K z razlogom, da je pri tej gospej že večkrat opazil, kako so ji neplačana jajca izginila v žep. Gospej ni preostalo drugega, nego plačati zahtevano svoto. — Mislila je priti poceni do jajca, ali presneto drago ga je plačala.

Bik ga je umoril. Janez Pirh, star 68 let, iz Grahovega pri Tolminu na Goriškem je služil pri posestniku Francetu Valantu v Bodešah pri Bledu za hlapca. Po gospodarjevem naročilu je gnal Pirh živino na pašo, med drugimi tudi domačega bika. Tu ga je napadel bik ter z rogmi po celnem životu tako obdeloval, da je revež na mestu izdihnil. Se-le zvečer so ga našli ljudje v groznem stanju in ga prepeljali v mrtvašnico.

Nesreča na železnici. V Donavici na Gornjem Stajerskem je povozila lokomotiva železniškega delavca Janeza Huberja. Zvečer je bil zaposlen za mazanje koles pri železniških vozovih. V temi ni zapazil prišedega vlaka, ki je šel preko njega in mu odtrgal obe roki in nogi.

Zanimiva zgodba se poroča iz Voitsberga. Krčmar Grössnig je stopil v neko krčmo, da bi se malo okrepčal. Ko je za nekaj časa prišel zopet iz krčme, je videl mota z garami, na katerih je ležala še živa, dobro pitana svinja. Grössnig vpraša moža,

če je svinja napredaj. Ko mu je ta potrdil, je svinjo precej drago kupil in pil, češ, da ima sicer doma že eno ravno tako, pa za sedmino se rabi mnogo mesa. Kako se je ljubi Grössnig začudil, ko je doma izvedel, da mu je nekdo svinjo iz hleva ukradel in je krčmar spoznal, da je kupil za drag denar nazaj svojo svinjo.

Kako ljubijo Ogrci cesarja. Povožom 82. rojstnega dne našega cesarja so priredili člani novojorske avstro-ogrške naselbine pojedino. Usoda pa je hotela, da se je to slavlje slabo zaključilo. Eden govornikov je hvalil v svojem govoru dobre lastnosti avstrijskega cesarja. To se pa nekemu Ogrcu, ki se je udeležil pojedine, nikakor ni dopadlo. Protestoval je proti slavliti avstrijskega cesarja, češ, da je zanj Fran Josip samo ogrski kralj. Nato je nastal velik kraval. Avstrijci so se postavili na stran avstrijskega cesarja, med tem, ko so se Ogrci potegovali za ogrskega kralja. Prepričani so bili, da je eden Ogrcov, baje član avstro-ogrškega konzulata v Novem Jorku, potegnil samokres ter hotel z njim uveljaviti čast Ogrske. Moža so razorožili.

Slovenec, sluga (burš) sedanjega laškega vojnega ministra — umrl. V Kilovčah na Krasu je bil nedavno pokopan Janez Fatur (gostilničar Jeranda). Z veseljem je pripovedoval, kako je bil kot vojak na Laškem „burš“ sedanjega laškega vojnega ministra, tedaj avstrijskega častnika, in kako se je ta z njegovo pomočjo učil z vno slovenščine. Lep zgled avstrijskim častnikom, ki slovenščino tudi v službi pri naših polkih tako radi prezirajo.

Osa povzročila smrt. Iz Cmureka poročajo: Kočar Karol Glaminger v Logatcu je pil pri dopoldanskem južini sadijevec in pri tem požrl oso. Živalica ga je v grlu pičila. Možu je grlo tako oteklo, da se je zadušil.

Strašen gozdni požar v Sibiriji. V okraju Perm ob Sibirski železnici je izbruhnil gozdni požar. Goreli so gozdi ob meji Evrope z Azijo v lepi dolini Čusovodja. Železniški promet je bil za več dni prekinjen. V požaru je zgorelo 20 kmetov. Škoda znaša nad 3 milijone rubljev.

Sam sebi zvonil smrtno uro. Na kvaterno nedeljo pri popoldanskem službi božji je med molitvami za rajne zvonil Miha Maslo, cerkovnik smrške podružnice na Kranjskem. Konec zvonjenja in molitev pa sta veljala že njemu; kajti od kapi zadet se je zgrudil in umrl, ko mu je gospod župnik hitro podelil sveto poslednje olje.

Ogrska patrolja v Srbiji. Belgrajski listi poročajo, da so na srbskem bregu Donave dve uri hoda od Belgrada ustavili Srbi 6 mož močno patroljo ogrske deželne brambe, kateri je poveljeval poročnik Sekeres. Patroljo so odvedli v Belgrad na poveljstvo v popolni vojaški opravi, kjer so jo zaslišali. Poročnik Sekeres je izpovedal, da se je v čolnu, s katerim so patroljirali po Donavi, zlomilo krmilo in da je bila zato patrolja prisiljena, izkrcati se v Srbiji.

Tele s šestimi nogami je vrgla krava v Štepanji vasi pri Florjanu na Kranjskem, po domače pri Vovku.

Koliko stane Italijo vojska. List „Il Popolo Romano“ poroča, da je dozdaj stala vojska v Tripolitani na suhem 331, na morju pa 72 milijonov, skupno torej 403 milijone. S prebitki zadnjih dveh let so pokrili Italijani 122 milijonov, oslanek pa razdele na prihodnjih 6 let. Državna blagajna baje lahko pokrije vojne stroške iz lastnih sredstev še 6 mesecev.

Najvišja hiša na svetu. V Novem Jorku so sedaj zgradili najvišji nebotečnik, „Wodworth Building“,

ve jih je dal zapreti, da obnemem z bežečimi ne pridev tuji Prusi.

Nikdar se še ni nobena vojska za Avstrijo tako nesrečno skončala kot ta. Statistika nam kaže grozne številke: na naši strani 15.000 mrtvih, 20.000 vjetih ter izguba 116 topov; na nasprotni strani nad 25 tisoč mrtvih in ranjenih.

Mnogo živi še med nami mož, ki so vse to sami videli in skusili; ti nam povedo, da to ni nikaka pravljica, ampak od vseh teh strašnih dogodkov le borna, blede poteza, da je bil dan 3. julija 1866 pri Graljevem Gradcu res za vso Avstrijo „usodepolni dan, za tisoče pa dan strahu in groze!“

V. Srečanje.

„Srce mirno, naj žaluj,
grenko žalost premaguj!
Vse, kar tukaj le živi,
use le kratek čas rpi.“
A. Leben

Potihnilo je deloma, vsaj v tem kraju, ki je bil itak spremenjen v veliko grobišče, gromenje topov, in pričelo se drugo žalostno opravilo, iskanje in spravlanje po pomoči koprnečih ranjencev, ki jih je ležalo na tisoče na bojnem polju med mrtvimi brati. Vse križem je ležalo po bojišču; Avstrijci in Prusi tako mirno drug zraven drugega; smrt je poravnala vsa nasprotstva med njimi. Mrtev general je ležal zraven prostaka, tukaj razstreljen top, ondi ubit konj, tankaj čez kup mrličev prevrnjeni voz. Vmes pa so ječali ranjenci: ta in oni še pri polni zavesti, a brez moči, si pomagati; v drugem je iskrica življenja le še slabo telesa, in ako ne dojde kanalu pomoči, zaspal bo k nevzdržnemu spanju, kakor že spe tisoči...

Ves dan so jih pridno spravljali, kamor je v prvi potrebi bilo pač mogoče. Ondotni prebivalci, kateri so bili še tako srečni, da so imeli svoje domove nepoškodovane, so radi sprejemali nesrečneže pod streho.

ki je visok 780 čevljev. Najemniki tega ogromnega poslopja plačujejo okoli milijona mark letne najemnine. Hiša ima 50 nadstropij s 400 prostori. V poslopiju je postaja požarne brambe, reševalna straža, dve lekarni, tri gostilne, trije zdravniki, en zobozdravnik in končno tudi babica. Novi nebotečnik je zgrajen po francoskih načrtih, s francoskim denarjem in ni torej noben ameriški izdelek.

Žalosten konec Napoleonove matere. Le malo komu so znane žalostne razmere, v katerih je preživela svoje zadnje dneve Napoleonova mati. Stanovala je zadnja tri leta svojega življenja v neki podstrešni sobi v tretjem nadstropju palače Pamphili v Rimu. Ena izmed njenih snah je bila avstrijska vojvodinja ter velika vojvodinja Parmška in Guastalska, druga snaha pa je imela za očeta viremberškega kralja. Toda te hčere so popolnoma zapustile staro ženo, kakor tudi njeni sinovi, ki so skrbeli v prvi vrsti za to, da so si ukrepili obstoj. Njena edina družba je bila neka postrežnica in neki sluga z imenom Gioachimo Plezza, ki je prišel nekega dne na misel, da bi kazal staro ženo ljudem za denar. V ta namen je stopil v zvezo z nekaterimi hoteli, ki so pošiljali k njemu tujce in dobivali za to gotovo odškodnino. Vedno, kadar se je nabrala večja skupina radovednežev, je odprl Gioachimo Plezza spalnico Leticije Ramolino ter izblebetal skrbno naučene besede, med tem, ko je uboga starka, mati velikega Napoleona, ležala brez pomoči v največji bedi na postelji. Ob neki taki priliki je tudi umrla.

Mož z zlatimi kostmi. Te dni je bival v Washingtonu v Severni neki William Peters, bogat lesni trgovec iz Kanade, o katerem piše list „World“, da je edini človek na svetu, ki ima kosti iz zlata. Pred nekaj leti je namreč skočil v reko Sv. Lovrenca, da bi rešil nekega prijatelja, a si je sam pri tem polomil vse ude. Zdravniki niso vedeli drugega izhoda, da ga ohranijo pri življenju, kot da mu napravijo zlate kosti. Operacija se je izborno posrečila. Razbite ude so opremili z zlatimi nitmi in trakovi. Odlomljene kosti so nadomestili z zlatimi, ki so bile v obliki natančno enake naravnim, med tem ko so del črepinje, ki je bila istotako močno poškodovana, nadomestili s finimi zlatimi ploščami. Po ameriško!

Delavec podedoval milijone. Iz Berlina poročajo, da je umrl v Ameriki neki Gašper Breuer-Wirth, ki je zapustil 100 milijonov mark in čegar premoženje bo podedoval delavec Willy Wirth v Salzweledu na Nemškem ter še dve drugi osebi. Umrl milijonar je stric omenjenega delavca ter je bil rojen v Burgu pri Magdeburgu. L. 1895. je pobegnil v Ameriko, da se je izognil vojaščini. Do njegove smrti ni nihče izmed sorodnikov vedel, kje biva v novem svetu, kjer si je pridobil ogromno premoženje.

Velika svatovska nesreča. Kot po navadi po naših krajih, obhajali so dva dneva neko svatbo Belčani pri Idriji v Črnem Vrhu na Kranjskem, in se vračali dne 23. septembra še-le pozno v noč z vozom domov. Vrh ovinkov, koder se vije cesta s hriba proti Podrožji navzdol, so se splašili konji posestniku Guzelu iz Bele in dirjali s svati s tako silo, da se je voz skoro čisto razbil ter so svatje popadali več ali manj poškodovani po cesti. Konja sta nato sama dirjala z voznim ojesom samim naprej, dokler se ni eden odtrgal, skočil čez visoko škarpo in se ubil. Drugi konj pa je dirjal naravnost proti Idriji in si sam brez dovoljenja poiskal zavetišče v hlevu g. Didiča. Ponesrečenega Guzela so še tisti večer pripeljali v Idrijo k zdravniku.

Že se je nagibal dan k zatonu, a še si človekomili vojaški zdravnik ni dal miru, vedno naprej iskaje še živečih ranjencev. V neki kotanji ležal je napol v vodi, ki se je zbrala ondi prejšnjega dne vsled hudega naliva, ubit konj, izpod katerega je moglea polovica človeškega trupla, noge so bile pod konjem.

„Še tega-le preiščemo“, de spremljajočim ga vojakom, ki takoj odstranijo raz ranjenca mrtvega konja. Čez čelo je vsekana vojaku globoko zavojača rana, zalita s strjeno krvjo, ki je zakrivala ves obraz; ena noga mu je bila brččas vsled teže nanj padlega konja zlomljena pod kolenom, njegova desnica še krčevito drži ročaj čez polovico prelomljene krvave sablje. Ko ga zdravnik preišče, zmaje z ramami ter izjavi, da je še sicer življenje v njem, a upanja je malo.

„Toda vsekakor poskusimo.“ Nalože ga previdno na pripravljeno nosila ter ga spravijo v najbližnjo hišo, ki so jo dosegli. Zdravnik naroči svojemu slugi, naj gre poiskat kako usmiljenko, ki so stregle ranjencem, in če le mogoče, naj privede sestro Evesto, ki je v tem posebno izvedena in izurjena. Slugi se je reš posrečilo, najti označeno, temu oddelku pridrženo sestro, ki jo je privedel k ranjencu, nad katerim je skušal zdravnik vse mogoče, da slabotna iskrica življenja v njem ne ugasne.

Usmiljenka mu takoj umije obraz, izpere rano, v katero vlije zdravnik nekaj hladilnih kapljic. Nato mu vravna zlomljeno kost na nogi, ki jo nato trdno preveže.

Pod sukno, katero mu odpne, je bila pripeta na prsih službena listnica, ki jo zdravnik bregleda, da izve, s kom ima opraviti, da zamore poročati na pristojno mesto. Na prvem listu bilo je označeno vojakovo ime, ki ga prebere na glas: „Lovro Dobnikar, tit. četovodja, c. kr. dragonski polk št. 3., III. eskadron, Maribor.“

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Tajnostne sile.

(Povest. Spisal Miroslav Pesnikš.)

(Dalje.)

Kar se je godilo naprej, tega ni mogoče opisati. Kakor se razlike silna povodenj na vse strani, ne mene se za naravne zakone, tako je tudi tukaj prenehala vsa disciplina in prične se ne več vojska, ampak pravo mesarsko klanje, mož proti možu, na življenje in smrt. In kakor, da so se združile vse sovražne sile: lilo je izpod oblakov, bliskalo se in treskalo ter se združevalo z gromenjem topov, med vpitje in rjojenje zblaznele množice, kakor da se je približal sodnji dan. Zastonj je bilo vse prizadevanje Benedekovo, nabraviti zopet red; zastonj prizadevanje nadvojvode Viljema, ki je vodil rezervno topničarstvo, obstoječe iz 16 baterij, naj bi z dobrimi streli zadrževali sovražnika, da se zamorejo prednje čete umakniti v zavetje, zastonj!

Ob 7. uri zvečer vdero združene množice nazaj proti Labi, čez katero je Benedek prejel iz previdnosti dal napraviti 14 zasilnih mostov na čolnih. Tukaj se je dovršil zadnji del strašne igre. Naši, bežeči proti Labi, Prusi med živahnim ognjem zmirom za njimi. Ker so tisoči naenkrat pridržili do mostov, je nastala zopet prava babilonska zmešnjava in obupno ruvanje ter borenje za prehod. Premnogi, ki sta mu prizanesla krogla in bajonet, je bil pri tem od svojih tovarišev v tla pomandran kakor črv, ali pa je našel žalostno smrt v deročih valovih Labe. Drugi so poskakali v vodo, hoteč plavaje priti na drugo stran, a le malokateremu se je to posrečilo. Do 10.000 mladih fantov je storilo žalostno smrt v mrzlih valovih. Zopet drugim se je posrečilo priti do trdnjave Kraljevi Graдец, a vrata so bila zaprta! Poveljnik trdnja-